

[Søgaard.]

sten og synden: vi er nærmest imod. Selvforslaget bygger i øvrigt på de samme svagheder, som vi erkender findes i den bestående ordning. Jeg tror derfor, det er klogere, at vi koncentrerer kræfterne om at ordne alle de andre spørgsmål, vi behandler i uddannelses- og undervisningsudvalget, i den kommende tid og afventer den situation, som ministeren just har bebudet, nemlig at vi får et grundlæggende forslag om ændringer med hensyn til uddannelsesstøtten.

Brixtofte (V):

Indledningsvis vil jeg om tidsfristen sige, at såfremt der er politisk vilje, og såfremt udvalget hurtigt afslutter sit arbejde, kan det også lade sig gøre at gennemføre dette lovforslag.

Det fremsatte lovforslag er en del af spareforliget, der danner baggrund for den skattelettelse på 7 mia. kr., som skatteyderne har kunnet nyde allerede et par måneder nu. Der er ikke tale om at forringe de uddannelsessøgendes finansieringsmuligheder under uddannelsen. Der er blot tale om, at de uddannelsessøgende i fremtiden skal optage statsgaranterede lån i banker og sparekasser i stedet for rentefrie statslån. Til gengæld bevares tildelingen af stipendier fuldt ud. Det indebærer blot, at det beløb, der skal tilbagebetales, når uddannelsen er afsluttet, bliver større.

Der er med andre ord tale om, at akademikere og andre færdiguddannede skal betale noget mere tilbage til samfundet, og til gengæld har alle skatteydere fået en skattelettelse.

Det er efter venstres mening en rigtig ændring, fordi bl. a. akademikere, lærere og andre færdiguddannede opnår en indtjening, der ligger langt over gennemsnittet hos skatteyderne. Der kan således nævnes følgende fra en rapport fra det økonomiske råd fra foråret 1972 om livsindkomster. Det viser sig her, at f. eks. en gymnasielærer i løbet af livet tjener næsten 3 gange så meget som en lagerarbejder. En folkeskolelærer tjener dobbelt så meget i løbet af livet som en metalarbejder. Det er tal, der tydeligt viser, at de højtuddannede sagtens kan klare at betale et større beløb tilbage til samfundet efter endt uddannelse.

Man må endvidere tage i betragtning, at

ikke alene tjener de højtuddannede mere end arbejdere og landmænd, detailhandlere og andre skatteydere, men derudover har samfundet gratis stillet undervisning til rådighed i en årrække, og det koster mange penge. På denne baggrund er det forståeligt, at mennesker med helt almindelige indkomster, der betaler en stor skat, ønsker at betale mindre skat mod at de højtuddannede til gengæld med deres høje indtægter betaler noget tilbage til samfundet.

Det er også af væsentlig betydning for venstre, at besparelser ikke gennemføres på en sådan måde, at nogen afskæres fra at tage en uddannelse på grund af økonomien. Derfor indebærer lovforslaget, at maksimumsgrænsen for statsgaranterede lån forhøjes fra 10.000 kr. til 12.000 kr., og at det samlede beløb, der kan opnås i stipendier og lån, forhøjes fra 14.000 kr. til 16.000 kr. Omfanget af finansieringen er efter venstres mening fuldt tilstrækkelig til at dække levomkostningerne under uddannelserne, når der tjenes blot en lille smule ved siden af i sommerferien eller på et andet tidspunkt.

Når uddannelsen er afsluttet, vil det ikke være svært at tilbagebetale det noget større beløb. Dels er startindkomsten for en højtuddannet af en tilstrækkelig højde, dels er der jo en rentefradragsret — den har vi endnu i hvert fald — der indebærer, at kun en del af renterne skal bæres af den enkelte. Endelig vokser indkomsten, mens rente og afdrag tilsammen forbliver uændret.

Til sidst vil jeg sige, at det er væsentligt, at man ophører med at opsamle ubrugte midler fra Statens Uddannelsesstøtte. Derfor foreslås det, at beløbet overføres til det følgende finansår med en tilsvarende nedsættelse af det nye års stipendiebevilling.

Jørgen Junior (FP):

Fremskridtspartiet ønsker, at de skatteyderfinansierede uddannelser skal indskrænkes til samfundsnyttige områder. Ved disse studier bør der indføres en adgangs begrænsning efter de opnåede eksamensresultater. Så længe studierne ifølge aflagte årsprøver passes tilfredsstillende, udbetales tilstrækkelige beløb til, at de pågældende kan klare sig.

Så længe vi i dette land kritikløst uddanner unge uden nogen rimelig målsætning og uden begrænsninger, kan de nuværende til-